

eul_wid: ifm-aa

Ἡρόφιλος ὁ Χαλκηδόνιος · Herophilus the Anatomist

How a Man Ought to Live Each Month

Πῶς ὀφείλει διαιτᾶσθαι ἄνθρωπος ἐφ' ἐκάστῳ μηνί

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic

Dialect: Κοινή Koine (frg)

Domain: Φιλοσοφία Philosophy

Format: Λόγος Oration

456 (1t) Ἱεροφίλου φιλοσόφου πῶς ὀφείλει διαιτᾶσθαι ἄνθρωπος ἐφ' ἐκάστῳ μηνί. Μηνὶ Ἰανουαρίῳ. Ἰανουάριος φλέγμα γλυκὺ <κυριεύει>. ἀρμόζει οἴνου καλοῦ εὐωδεστάτου λαμβάνειν ῥοφήματα τρία μικρά, ἀλλὰ μὴ ἀτάκτως ἐπινηστεύειν δὲ ἕως ὥρας γ' καὶ εἴθ' οὕτως τρέφεσθαι ἐκ μὲν τῶν κρεῶν πρόβεια χλία καὶ ὀπτά, χοίρεα δὲ ὀπτά μικρά καὶ ζωμούς καρυκευτοὺς διὰ πεπέρεως, στάχους καὶ κιναμώμου, ἀρτύματα διὰ καρναβάδου ἀνατολῆς καὶ πεπέρεως καὶ τῶν ἀρωμάτων. ἐν δὲ τῇ ὀπτήσει τῶν χοιρέων κρεῶν ἀλειφέσθωσαν οἶνομέλιτι. τὰ δὲ τῶν οἰῶν ποδοκέφαλα πηκτὰ καὶ ὀξυστὰ ἐσθιέτω. ἐκ δὲ τῶν ὀρνέων ὄρνιθας καὶ περιστερόπουλα, λευκὰ δὲ καὶ βρακάτα, ταῦτα γὰρ εἰσι τὰ κρεῖττονα, χλία δὲ καὶ ὀπτά, ἐν δὲ ζωμοῖς καρυκευτά. καὶ ὄρτυγας καὶ τρωγλίτας. τούτων μὲν τῶν ἀγρίων γινομένων ψαχνὰ χλία δίεφθα. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων σαργοὺς τηγάνου, χρυσάφια δὲ καὶ προλεχθέντα ἐσθίειν διὰ τῶν ἀρωμάτων καρυκευτά. ἐκ δὲ τῶν λαχάνων κράμβας καὶ γογκύλια, δαυκὶν καὶ πράσα καὶ ἀσπαράγκους ἀγρίους καὶ ἐλαιοσπάραγκα καὶ χαμαιδάφνια καὶ βρυώνια ἐσθίειν <μετ'> ἐλαιογάρου· τὸ δὲ ζέμα αὐτῶν πίνειν καρυκευτόν.

457 τὴν δὲ κράμβην ἔψειν μετ' ἐλαιογάρου. πᾶσι δὲ τοῖς <ἀνθρώποις> σκόροδα φαγεῖν ἐφθὰ ὀλέλαια· τὸ ζέμα αὐτῶν πίνειν διὰ στάχους καὶ μέλιτος· τοῖς δὲ εὐρώστοις καὶ ξηρόζεμα πίνειν διὰ πεπέρεως καὶ στάχους καὶ κιναμώμου καὶ καρεοφύλλων καὶ στύρακος καλοῦ ὀλίγου καὶ μέλιτος τοῦ ἀρκοῦντος. ἐκ δὲ τῶν κοδιμένων εὐζωμον, πράσον, σέλινον καὶ λεπτὰς ῥεφανίδας ἐσθίειν καὶ πήγανον καὶ ἡδύοσμον καὶ λιβυστικόν. τὰ δὲ ἐμβάσματα ἔστωσαν σίνηπι, ἄλῳ, κύμινον καὶ οἶνογάρον. ἐκ δὲ τῶν ὀσπρέων λαθύρια, αὖχος ἀλεστά· ἢ δὲ ἄρτυσις αὐτῶν δι' ἐλαίου καὶ κυμίνου τριπτοῦ. ἐκ δὲ τῶν ὀπωρῶν σταφίδας, ἀμύγδαλα, πιστάκια καὶ κουκονάρια. τοῖς δὲ εὐρώστοις καὶ κυδωνάτα λαμβάνειν καὶ ὀλίγον κίτρον καὶ ῥοῖδιν καὶ ἀπίδι καὶ φοίνικας καὶ πρωτόγαλα μετὰ μέλιτος καὶ στάχους καὶ κιναμώμου λειωθέντος καὶ χυλοῦ σεμιδάλεως. ἐν δὲ τοῖς λοετροῖς δι' ὅλου τοῦ μηνὸς δ' σμηχόμενος νίτρῳ ὀπτῶ ἐν οἴνῳ λυθέντι· χρίσμα δὲ ποιεῖν ἐσκευασμένον τουτέστιν ψίλωθρον· βάλλειν δὲ καὶ ἀλόην σταθμὸν λίτρας γ' καὶ σμύρνην λίτραν α' καὶ κρόκους ὥων β'· ταῦτα πάντα ἐνώσας ἐν τῷ χρίσματι σμήχου. ταῦτα δὲ ἡ σκευὴ ἐνός. ἀρμόζει δὲ πρὶν χρίσασθαι ἢ εἰσέλθης εἰς λοετρόν καὶ περιχύσασθαι σίτλας γ' πρὶν ἰδρῶσαι καὶ ἐξελεθεῖν εἰς τὸ ἔξωθεν καὶ ἀποσπογκίσασθαι καλῶς μετὰ τοῦ χρίσματος. μετὰ δὲ τὸ ἀποπλύνεσθαι τοῦ χρίσματος ἀποτρίβεσθαι δι' οἴνου ψυκτηρίου καὶ κρόκων ὥων σὺν ῥοδελαίῳ ἀναμεμιγμένων θερμῷ καὶ ἀφροδισιάζειν. Μηνὶ Φεβρουαρίῳ.

Τῷ μηνὶ τούτῳ ἀρμόζει σεῦτλον μὴ ἐσθίειν μήτε ἄγριον λάχανον τὸ οἰονοῦν μήτε κίχλας τῶν ἰχθύων μήτε ζέμα πίνειν τὸ οἰονοῦν ἄνευ τοῦ πρασοζέματος καὶ τοῦ σελίνου καὶ τοῦ μαράθρου καὶ σκοροδοζέματος. καρυκευτὰ δὲ καὶ ἀρωματικά, οἶνους δὲ παλαιούς καὶ εὐώδεις μετρίως. ἐν δὲ κρέασι ἐσθίειν κατὰ τὸν κανόνα τὸν προλεχθέντα καὶ ὅσα ὀστρακώδη τὰ λεγόμενα ζωόφυτα τουτέστιν ὄστρεα, παγούρους καὶ ἀστακοὺς καὶ ὀμύδια, κτένια καὶ ὅσα τοιαῦτα. τῶν δὲ ἰχθύων ὀρφούς, λαπίνας, σπάρους, σκάρους, στρωματαίους, κωβίους καὶ διὰ σινηπίου. τὰ δὲ ἐμβάμματα καὶ τὰς ὀπώρας ὡς τὰ προλεχθέντα τοῦ Ἰανουαρίου. ἐκ δὲ τῶν κοδιμέντων <καὶ> λαχάνων ὁμοίως ὡς τὰ προλεχθέντα. ὁμοίως καὶ λοετρά καὶ τὰ χρίσματα καὶ τὸ ἀφροδισιάζειν ὥσπερ λέλεκται. Μηνὶ Μαρτίῳ. Ἀρμόζει τοῖς γλυκέσι χρᾶσθαι ἐν τροφαῖς καὶ ἐν πότοις, ἀλλὰ μετρίως· πᾶν γὰρ τὸ πολὺ τῆς φύσεως πολέμιον, τὸ δὲ κατὰ σμικρὸν ἀσφαλές. δριμοφαγίας δὲ πάσης καὶ πικροφαγίας ἀπέχεσθαι χρή καὶ πᾶν ἰὼν. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων παντοίων ἐσθίειν ἄνευ τῶν ἀλεπίδων· τοὺς δὲ λάβρακας καὶ κεφάλους συχνῶς ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν ὀσπρέων τὸν ἄλικα δίεφθον καὶ ὑδαρέστερον καὶ καρυκευτὸν διὰ μέλιτος, στάχους καὶ κιναμώμου ἐπὶ οἴνῳ εὐωδεστάτῳ. τὸν δὲ κύαμον τουτέστιν φάβα βρέχε καὶ ἔκξενε καλὰ καὶ ἄλατι καὶ ἐλαίῳ καλῶ ὀμφακίνῳ ἐπίβαλλε.

459

λάμβανε δὲ καὶ τῆς τήλης τὸ σπέρμα ἀπόθερμον δίεφθον, ἀρτυθὲν δὲ διὰ μέλιτος, στάχους καὶ κιναμώμου· πλῦνε δὲ τὴν τήλην <ἐκ> τρίτου καὶ τρίβε ταῖς χερσὶν καὶ εἴθ' οὕτως ἔψε καὶ μερικῶς ἀποζεμάτιζε. ἐὰν δὲ πᾶν ἀποζεματισθῇ, γίνεται δύσπεπτος, ἐφεκτική καὶ πονηρὰ καὶ ἐμφρακτική κοιλίας· μὴ πᾶν δὲ ἀποζεματισθεῖσα τὸν ἴδιον χυλὸν τοῦτ' ἔστιν τὴν ἰδίαν πικρίαν, γαστέρα <οὐκ> ἐμφράττει· γλύκαινε δὲ τὴν πικρίαν αὐτῆς μέλιτι. λαθύριν δὲ καὶ αὔχος ἀλεστά· τὸν δὲ φασίουλον τοῖς εὐρώστοις λαμβάνειν ἐκζεστὸν δίεφθον ἐν ὀξυμέλιτι. ἐκ δὲ τῶν λαχάνων σεῦτλον καὶ μολόχην καὶ χρυσολάχανον ἐσθίειν καὶ πάντας τοὺς ἀσπαράγκους καὶ ἀμανίτας, ἄνευ τῆς βρυωνίας καὶ τῆς χαμαιδάφνης διότι πικρά εἰσιν. ἐκ δὲ τῶν συνθέτων ἐσθίειν ἐλαίας κολυμβάδας καὶ ὀξυμέλιτας, ἐκ διαλείμματος δέ. δριμὺ δὲ μὴδ' ὅλως ἐσθίειν, πάντα δὲ γλυκέα. ἐκ δὲ τῶν ὀπωρῶν πάσας τὰς προλεχθείσας, φοίνικας δὲ κατὰ χρέος. ἐκ δὲ γλυκοποσίας, κονδίτον ἔχον πέπερι, κινάμωμον, στάχος, καρεόφυλλον. λουτροῖς δὲ δι' ὅλου τοῦ μηνὸς ζ'. καὶ τὰ μὲν τρία χρῆσθαι ἐν ἡμέρᾳ γ' ἄνευ τῆς σμύρνης καὶ τῆς ἀλόης, τὰ δὲ ἄλλα γ' λούεσθαι ἐν ἡμέρᾳ ε'. οἶνους δὲ λεπτοὺς καὶ εὐώδεις καὶ ἐλαιοχρόους καὶ συνουσίας μετρίως. Μηνὶ Ἀπριλίῳ. Τῷ μηνὶ τούτῳ ἀρμόζει ἀπέχεσθαι ρεφάνους, ἡδύοσμον, κάππαρι, πέπερι, ὠκιμον, θρύμβην καὶ πάντα τὰ δριμέα. ἐν κρέοις ἀρμόζει ἐσθίειν τρυφερά καὶ εὐσαρκα, ἄρνας νεμομένας, μὴ γαλακτεροὺς καὶ γαλακτοτρόφους αὐτῶν, καὶ ἐρίφους γαλακτεροὺς καὶ ὅσα διὰ προβέων, κριῶν νέων καὶ εὐνούχων ψαχνὰ δίεφθα.

460

ἐκ δὲ τούτων λαμβάνειν καὶ ζωμοὺς μετρίως καρυκευτοὺς διὰ στάχους, κολιάνδρου χλωροῦ καὶ ὀλίγου πεπέρεως καὶ φυλλοσπέρματος κνήκου διὰ τὸ ἔκλυτον ποιεῖν τὴν κοιλίαν. τῶν δὲ τῶν ὑῶν κρεῶν ἀπέχεσθαι δεῖ. ἐκ δὲ τῶν ὀρνέων ἐσθίειν ὀρνιθας καὶ ὀρνιθόπουλα τὰ ἄρρενα καὶ περιστερόπουλα λευκὰ καὶ νήσσας καὶ χῆνας τρυφεράς καὶ ψαχνὰ δίεφθα· ἐκ τούτων λαμβάνειν καὶ ζωμοὺς μετρίως καὶ γλυκίστα χλία καὶ ὀπτὰ. γλυκοφαγεῖν καὶ γλυκοποτεῖν. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων λάβρακας, συάκια, χρυσόφια, φάγρους ἐν ζωμῷ ὀλίγῳ καρυκευτῷ· λαπίνας δὲ καὶ χάνους καὶ κόκκυγας καὶ σαύρους καὶ μελανούρους καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ὅσα μαλακόσαρκα <καὶ> ἔχοντα λέπια ἐσθίειν τηγάνου, ὀλίγα δὲ καρυκεύειν, καὶ μὴ ἀπλήστως. ἐκ δὲ τῶν ὀσπρίων παντοίων ἀπέχεσθαι τῶν ξηρῶν. τὰ δὲ χλωρὰ ἐσθίειν μετὰ τῶν προλεχθέντων κρεῶν. ἐκ δὲ τῶν λαχάνων ἐσθίειν τὸ χρυσολάχανον, τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κολιάνδρον χλωρὰ καὶ μαρούλι μετρίως ὀξυγαρίζειν ἐν ὄξει σκιλλιτικῷ. ἐσθίειν δὲ καὶ σκόροδα ἐφθὰ σὺν ἐλαίῳ καὶ ἄλατι, καὶ τὸ πράσον ὀλίγον. παντοίων δὲ ξηρῶν ἀπέχεσθαι χρεῶν τῶν ὀπωρῶν. οἶνους δὲ τοὺς εὐωδεστάτους καὶ ἀνισάτους καὶ λευκοὺς χρᾶσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ μύρα ὀσφραίνεσθαι ἴα, ρόδα,

κρίνα, χαμαίμηλα καὶ πάντα ἄνθη τὰ εὖοσμα καὶ τῶν ξηρῶν μύρων τὸν μόσχον καὶ
ρόδοσταγμαν. καὶ μετρίως ἀφροδισιάζειν. λουτρὰ δὲ ἡ' δι' ὅλου τοῦ μηνός· σμήχεσθαι δὲ διὰ
σάπωνος γαλλικοῦ.

461 ψίλωθρον δὲ χρίεσθαι ἅπαξ τοῦ μηνός ἄνευ τῆς ἀλόης, μόσχον δὲ ἐκεῖνον ἔχον, κρόκους ῥῶν
τριῶν καὶ ρόδιον ἔλαιον. <Μηνὶ Μαΐῳ.> Ὁ Μάιος αἶμα μέλαν κυριεύει. ἀπέχεσθαι δεῖ πᾶν
καρφαλέον καὶ κακόχυμον καὶ κολλῶδες οἶον τὰ ποδοκέφαλα, ἐντερόκοιλα καὶ νευρώδη,
ἐσθίειν δὲ τὰ προλεχθέντα κρέη τοῦ Ἀπριλίου. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τοὺς παστοὺς καὶ ξηροὺς·
νεβροὺς δὲ θαλάσσης ἀπέχεσθαι δεῖ καὶ διάγειν κατὰ τὸν προλεχθέντα μῆνα ἔν τε τροφαῖς καὶ
λοετροῖς. ἐκ δὲ τῶν λαχάνων ἐσθίειν ἐλαιοσπάραγγα, ξηροζέματα καὶ ἀπόθερμα καὶ ἀμύλια καὶ
ὕδρόγαρον καὶ τήλην. καὶ πάντα τὰ ξηρά, ἀλμυρὰ καὶ πικρὰ ἀπέχεσθαι. γλυκοφαγεῖν δὲ καὶ
γλυκοποτεῖν μετρίως καὶ πάντα κατὰ τὸν Ἀπρίλιον ποιεῖν. <Μηνὶ Ἰουνίῳ.> Ὁ Ἰούνιος αἶμα
θερμὸν κυριεύει. ἀρμόζει ὕδωρ ψυχρὸν ἀποροφεῖν ροφήματα τρία μικρὰ μὴ ἀπλήστως καὶ
ἐπινηστεύειν ἕως ὥρας γ' καὶ πᾶσι τοῖς ψυχροτέροις μετρίως χρᾶσθαι, τῶν δὲ δριμυτέρων καὶ
ξηρῶν ἀπέχεσθαι οἶον πέπερεως, καρυοφύλλων, κιναμώμου καὶ ὅσα διὰ τῶν ἀρωμάτων. ἐκ δὲ
τῶν κοδιμέντων σκόροdon, κρομμύδιον, πράσα, ῥέφανον, εὐζωμον, κάρδαμον, σίνηπι καὶ
τριπτὸν ὀρίγανον, ἡδύοσμον, θρύμβην καὶ χαμαιδάφνια μὴ ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν κρεῶν πρόβεια
τρυφερά. λαμβάνειν δὲ τὰ τῶν κριῶν· στέαρ δὲ μὴδ' ὅλως ἄπτεσθαι. αὐτὸ δὲ τὸ κρέας ἔστω ἀπὸ
λιπαροῦ κριοῦ· ἄρνας δὲ νεμομένους καὶ γαλακτοτροφοῦντας <ἐσθίειν>· μὴ καρυκεύειν δὲ τὸ
σύνολον ὡς εἴρηται, ἄνευ τοῦ κολιάνδρου καὶ στάχους καὶ ἀνίσου· ὀρίγανον δὲ ἐσθίειν
μετρίως.

462 ἀπέχεσθαι καὶ ζεματοποσίας παντοίας. καὶ τῶν ὀρνέων ἐσθίειν ὀρνίθια καὶ ἀλεκτορόπουλα καὶ
περιστερόπουλα βρακάτα, χλία τε καὶ ὀπτά. εὐώδη καὶ ἀνισάτα κονδίτα καὶ λεπτοὺς οἶνους
πίνειν μετὰ θερμοῦ, μὴ παλαιούς, μὴ χροακοὺς. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων πάντας τρυφεροσάρκους
ἐσθίειν οἶον λαπίνας, χάνους, κόκκυγας, σπάρους, χρυσόφους, ὀρφοὺς, κωβέους καὶ ὅσα
μαλακόσαρκα ἐσθίειν. ἀπέχεσθαι δὲ χρή λάβρακας, κεφάλους, ιουλάρους, τρίγλας, σκορπίους,
φάγρους, ἀστακοὺς, παγούρους καὶ ὅσα ὀστρακόδερμα καὶ σκληρόσαρκα. ἔστωσαν δὲ τὰ
ἐμβάμματα δι' ὀξυμέλιτος. τοὺς δὲ ὀψαρίων ζωμοὺς καρυκεύειν διὰ στάχους καὶ ἀνίσου καὶ
κολιάνδρου· τὰ δὲ τηγάνου μετρίως. μαρούλιν, ἔντιβον, σέλινα ἄσπρα ἐν ὄξει σκιλλιτικῶ
βαπτόμενα, μετρίως· πολὺ γὰρ ἐσθιόμενον τὸ μαρούλιν ἀπαμβλύνει τὴν κόρην. ἐκ δὲ ὀπωρῶν
κεράσιν ἄσπρον καὶ ἀγκούριν ἐσθίειν μετρίως. ὅσα δὲ ἔξω τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ
ἀπέχεσθαι χρή. λουτρὰ δὲ ἡ' δι' ὅλου τοῦ μηνός· ψίλωθρον δὲ δι' ὅλου μὴδ' ὅλως, <μὴδὲ>
σμήγματα. τῶν αὐτῶν δὲ σαπῶνα ἕως τῶν κα' τοῦ μηνός. καὶ ἀφροδισιάζειν ἀπέχειν. <Μηνὶ
Ἰουλίῳ.> Ὁ Ἰούλιος ξανθὴν χολὴν κυριεύει. τῷ μηνὶ τούτῳ ἀρμόζει ἀφροδισίων ἀπέχειν καὶ
πλείστης προφῆς παντοίας μόχθου τε βίου καὶ πλείστης κραιπάλης ὡς προλέλεκται ἐν τῷ
Ἰουνίῳ κρέη τράγεια εὐνοῦχα τρυφερά, λαγούς δὲ καὶ δόρκους καὶ ἐλάφους καὶ τρυγόνας καὶ
φάσσας ἐσθίειν μετρίως, ἄνευ δὲ ὄξους ταῦτα μὴ ἐσθίειν.

463 ἐκ δὲ κοδιμέντων ὥσπερ τοῦ Ἰουνίου μηνός. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τοὺς τρυφεροσάρκους ἐσθίειν
οἷόν τι κίχλας, λαπίνας καὶ ὅσα τρυφερόσαρκα καὶ ὑγρά. καὶ τὰ ὀξυμέλιτα καὶ τὰ ὀξυγάρिता. ἐκ
δὲ τῶν ὀπωρῶν τὰς ὑγροτέρας οἶον πέπονας καὶ λευκὰ σῦκα μετὰ ἄλατος ἐσθίειν, σταφυλὰς δὲ
πάσας ἄνευ τῆς μαύρας, ἄπιον, μῆλον, δαμάσκηνον, ροδάκινον, καὶ ὅσα ὑγρά ἐσθίειν, πάσας δὲ
λοιπάς ὀπώρας ἀπέχεσθαι· οἶνους δὲ λεπτοὺς <πίνειν>· τὴν μὲν τροφήν μετρίως, τοὺς δὲ
οἶνους πλείστους καὶ τὰ ροσάτα. ζέματα δὲ μὴ λαμβάνειν πλὴν τὸ τοῦ δαυκιοῦ ζέμα, ὀλίγω
μέλιτι καὶ στάχει ἀρτυθέν. λουτρὰ δὲ ἡ' δι' ὅλου τοῦ μηνός, σμήγματα δὲ διὰ κιμουλίας
λούεσθαι συντόμως. καθαρσίῳ δὲ ἀπέχειν χρή. <Μηνὶ Αὐγούστῳ.> Μὴν Αὐγούστος χολὴν
χλωρὰν κυριεύει. τῷ μηνὶ τούτῳ ἀρμόζει τῶν γλίσχρων καὶ παχυχύμων λαχάνων ἀπέχεσθαι

πάντων οἷόν τι μολόχης καὶ ἀγριολαχάνων παντοίων, σεῦτλον δὲ καὶ βλίτον καὶ κολοκύνθην ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν κρεῶν πρόβεια καὶ τράγους εὐνούχους, λαγωὺς δὲ καὶ δόρκια ἕως τῶν ἰε' τοῦ μηνὸς ἐσθίειν χρή ψαχνὰ καὶ χλία ἐν ὀξυμέλιτι. ὄρνιθας δὲ καὶ ἀλεκτορόπουλα καὶ περιστερόπουλα πάντα ἐσθίειν μηδὲν βλαπτόμενον.

464 ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τοὺς τρυφεροὺς καὶ τρυφεροσάρκους καὶ ἐκ διαλείμματος καὶ ἐμβάμματι διὰ σίνηπι χρήσασθαι. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων τοὺς πλαταίους. ὀσπρέων δὲ καὶ ὀπώρας ξηρᾶς παντοίας ἀπέχεσθαι οἷον πηγάνου, θρύμβης, σκορόδου, πράσων, καρδάμου, ρεφάνου καὶ σινήπεως. λουτρὰ δὲ δ' δι' ὅλου τοῦ μηνός. ἐκ δὲ συνθέτων χρᾶσθαι κάππαριν καὶ ἐλαίας κολυμβάδας καὶ ὀξομέλιτας καὶ ἀμύγδαλον. ἐλαίας δὲ μαύρας ἀπέχειν χρή· οἶνους δὲ λεπτοὺς καὶ εὐώδεις καὶ ῥοσάτα χρᾶσθαι. <Μηνὶ Σεπτεβρίῳ.> Ὁ Σεπτέβριος χολὴν μέλαιναν κυριεύει. ἀρμόζει δριμυφαγίαις πάσαις χρᾶσθαι, πρὸ πάντων δὲ πράσα ἐσθίειν ἐφθὰ καὶ ὠμὰ καὶ τὸ ζέμα πίνειν καὶ σκόροδα ἐφθὰ καὶ ὠμὰ καὶ καρυκευτὰ μετὰ ἀρωμάτων. ἐκ δὲ τῶν κρεῶν πρόβεια καὶ ὄρνιθας, περιστερόπουλα δὲ καὶ χήνας καὶ ὄρτυγας καὶ ὀρτυγομήτρας καὶ τῶν οἰῶν τὰ γαλούρια, νήσας δὲ καὶ φάσσας καὶ τρυγόνας καὶ πέρδικας, βόεια δὲ καὶ ἐλάφους καὶ δορκάδας καὶ πλάτονας καὶ λαγωὺς καὶ συάγρους ἀπέχειν δεῖ. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων κεφάλους καὶ κίχλας καὶ πάντα τὰ ἀλέπιδα ἐσθίειν· ὅσα δὲ παστὰ ἀπέχεσθαι· τὰ δ' ἄλλα ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν ὀσπρέων κύαμον καὶ φακὴν καὶ λάθυρον ἀπέχεσθαι, τὰ δὲ λοιπὰ ἐσθίειν. ἀσπαράγους δὲ πάντας καὶ ἀμανίτας λευκοὺς ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν ὀπωρῶν σταφυλὰς λευκὰς καὶ ἀπίους τοὺς ἀγρίους τοὺς ἀκμάσαντας καὶ μῆλον γλυκὺ καὶ σῦκα λευκά, ῥοδάκινα καὶ περσικὰ καὶ μηλοροδάκινα, ῥοιὰς καὶ φοίνικας καὶ μηλοκύδωνα πάντα ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν ξηρῶν πιστάκια καὶ κάρυα τὰ βασιλικά ἀμύγδαλά τε καὶ κοκονάρια.

465 οἶνους δὲ λευκοὺς καὶ ἐλαιοχρόους πίνειν καὶ ἀψινθοροσάτους. λουτρὰ δὲ ἡ' καὶ σμήχεσθαι. καὶ ἀφροδισιάζειν. <Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ.> Ὁκτώβριος λεπτόν ** κυριεύει. δριμυφαγίας ἀπάσας χρᾶσθαι, πρὸ πάντων πρασοφαγίας καὶ πρασοζέματα καρυκευτὰ. ἰχθύας δὲ πάντας ἀπέχειν καὶ τοῖς γλίσχροις τῶν λαχάνων καὶ πάντα τὰ κρέη τὰ παστὰ. <Μηνὶ Νοεμβρίῳ.> Ὁ Νοέμβριος φλέγμα ὑγρὸν κυριεύει. ἐν τούτῳ τῷ μηνὶ ἀρμόζει λοετρῶν ἀπέχεσθαι μηδὲ κρίεσθαι· εἰ δὲ συμβῇ, δύο λοετρὰ ἔστωσαν. ἐκ δὲ τῶν κρεῶν μήτε ἐλάφους μήτε τράγους μήτε συάγρους μήτε ἀγριαῖγας. τὰ δὲ λοιπὰ πάντα κρέη ἐν πετεινοῖς τε καὶ πεζοῖς ἐσθίειν, ψαχνὰ τε καὶ χλία, δίεφθα καὶ καρυκευτὰ, καὶ λακτέντα. ἐκ δὲ τῶν ἰχθύων ἐσθίειν πάντα πλὴν τῶν ὑγροτέρων, κίχλας καὶ γουβίους, πάντα δὲ τὰ ἀλέπια μὴ ἐσθίειν. τοῖς δὲ δριμέσιν πᾶσι χρᾶσθαι ὅσα διὰ τῶν ἀρωμάτων. πρασομόλοχα δὲ ἐσθίειν· ὅλα δὲ τὰ ξηρὰ ἐσθίειν. ἐκ δὲ τῶν οἴνων τοὺς παλαιοὺς καὶ λεπτοὺς καὶ εὐώδεις. ἐκλαμβάνειν τὸ ἀπόθερμον τῆς τήλης ἐκ διαλείμματος. καὶ ἀφροδισιάζειν. <Μηνὶ Δεκεμβρίῳ.> Ὁ Δεκέμβριος φλέγμα ἀλμυρὸν κυριεύει. τῷ μηνὶ τούτῳ ἀρμόζει κράμβην μὴ ἐσθίειν μήτε σήριζον μήτε σκίμβρον.

466 ἐκ δὲ τῶν κρεῶν καθὼς ἐν τῷ Νοεμβρίῳ μηνί, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἰχθύων καὶ λαχάνων καὶ ὀσπρέων καὶ περὶ οἴνου καὶ πρασοζέματος. καὶ λοετρὰ ἡ' καὶ κρίσμα ποιεῖν διὰ τῆς ἀλόης καὶ τῆς σμύρνης. λαμβάνειν δὲ τὰ ἀποζέματα τῆς τήλεως μετρίως καὶ ἐλαίας κολυμβάδας καὶ ὀξυμελιτάς. καὶ ἀποσμήχεσθαι δι' οἴνου καὶ νίτρου. καὶ ἀφροδισιάζειν.